

*Др Зоран Арсић, редовни професор
Правног факултета у Новом Саду*

ОДЛУКА О САЗИВАЊУ СКУПШТИНЕ АКЦИОНАРСКОГ ДРУШТВА ПРЕМА ЗАКОНУ О ПРИВРЕДНИМ ДРУШТВИМА ИЗ 2011 ГОД.¹

Сажетак: *Скупштина се сазива, пре свега, на основу закона. У њом погледу могуће је разликовати две ситуације. На првом месту, законом је, у одређеним ситуацијама изричито предвиђена обавеза сазивања скупштине. Друштва могу представљати ситуације у којим се скупштина сазива ради доношења одлука о питањима која су законом предвиђена као надлежности скупштине.*

Скупштина се сазива и на основу статута. Ипак, доушћено је да се законом предвиђена обавеза сазивања скупштине предвиди и статутом.

Трећи основ за сазивање скупштине је интерес (добробит) друштва.

Према Закону о привредним друштвима скупштину, начелно, сазива одбор директора, односно надзорни одбор у случају да је управљање друштвом дводомно. Ово се односи на редовну скупштину, као и на ванредну скупштину.

Кључне речи: *скупштина акционарског друштва, сазивање скупштине акционарског друштва*

У погледу сазивања скупштине треба разликовати доношење одлуке о сазивању скупштине од самог сазивања.² Када је правна природа обавештавања, односно, сазивања скупштине у питању, треба имати у виду да се ради о поступању унутар друштва, које нема карактер правног посла.³

¹ Рад је део пројекта Теоријски и практични проблеми стварања и примене права (ЕУ и Србија).

² Godin – Wilhelmi, Aktiengesetz, Berlin 1967, str.642

³ Има и другачијих ставова. Hüffer U., op.cit.558

Начелно, скупштина се сазива ради доношења одговарајућих одлука. Ово зато што се ради о органу друшћива на којем се, путем доношења одлука, формира воља друшћива у погледу питања из надлежности органа. Само изузетно допуштене су тзв. консултативне скупштине, односно скупштине на којима се не доносе одлуке.⁴

Скупштина се сазива, пре свега, на основу закона. У том погледу могуће је разликовати две ситуације.⁵ На првом месту, законом је, у одређеним ситуацијама изричито предвиђена обавеза сазивања скупштине. Такав је случај на пр. са скупштином у случају гибитка (чл.371 ст.2). Иста је ситуација са скупштином у случају попуњавања броја директора из 386 ст.3. Другу групу представљају ситуације у којим се скупштина сазива ради доношења одлука о питањима која су законом предвиђена као надлежност скупштине (чл.329). Уколико се ради о давању сагласности на правни посао којим се врши располагање имовином велике вредности (чл.470), тада постоји обавеза сазивања скупштине, као и споредна уговорна обавеза друшћива према другој уговорној страни.⁶

Скупштина се сазива и на основу статута. У чл.329 ст.2 предвиђено је да скупштина сазива ради одлучивања о другим питањима у складу са ”законом и статутом” (треба: ”законом или статутом”). Ипак, допуштено је да се законом предвиђена обавеза сазивања скупштине предвиди и статутом.⁷

Трећи основ за сазивање скупштине је интерес (добробит) друшћива. За разлику од неких националних права, Законом о привредним друшћивима из 2011 год, овај основ за сазивање скупштине као такав није изричито предвиђен, с тим што се ванредна скупштина сазива и ”по потреби” (чл.371 ст.1), што обухвата и интерес друшћива. Треба, ипак, имати у виду да директори и чланови надзорног одбора имају дужност пажње, која обухвата и разумно уверење да делују у најбољем интересу друшћива (чл.63 ст.1). Због интереса друшћива скупштина је неопходна када поједини акционари траже утицај на пословођење од стране директора, или када се ради о промени пословне стратегије,⁸ као и у случају неуобичајених послова (који не потпадају под режим располагања имовином велике вредности). С тим у вези треба поново указати на постојање скупштине на којој се не доносе одлуке. Тако на пр. уколико се ради закључењу посла који је незнат-

⁴ Reger Gerald u Bürger Tobias, Körber Torsten, Aktiengesetz, Heidelberger Kommentar, Heidelberg 2008, стр.770; Werner Winfried u Hopt Klaus, Wiedemann Herbert, AktG Grosskommentar, Berlin 1993, стр.5

⁵ Reger G., op.cit., стр. 770; Werner W., op.cit., стр.3

⁶ Ziemons Hildegard u Karsten Schmidt, Marcus Lutter, Aktiengesetz, Köln 2008, стр.1340

⁷ Werner W., op.cit., стр.4

⁸ Ziemons H., op.cit., стр.1340

но испод цензуса од 30% који обезбеђује примену заштитног механизма регулативе располагање имовиним велике вредности, ради се о послу који може утицати на положај друштва и акционара. У таквом случају, због недостижања цензуса, не постоји потреба скупштинске одлуке којом се даје сагласност на посао, али врста и значај посла указују на интерес друштва да се сазове скупштина на којој би акционари били обавештени и изнели мишљење о таквом послу.

На основу интереса друштва на таквим скупштинама се на основу информација и разматрање утврђује мишљење скупштине, путем неформалног гласања, које је неопходно, али и довољно. Оваквим скупштинама одбор директора не ограничава своју самосталност у обављању послова, веч се та аутономија тиме потврђује.⁹

Одлуку о томе да ли интерес друштва захтева сазивање скупштине доноси онај ко је надлежан за сазивање скупштине. Указује се да се том приликом ради о субјективној оцени.¹⁰

1. Одлука о сазивању скупштине

Према Закону о привредним друштвима скупштину, начелно, сазива одбор директора, односно надзорни одбор у случају да је управљање друштвом дводомно (чл.365 и чл.372). Ово се односи на редовну скупштину, као и на ванредну скупштину. У питању је одлука одбора директора, која се доноси на начин предвиђен у чл.406, односно у случају надзорног одбора у чл.429. Ради се, дакле, о одлуци органа, а не појединих чланова органа. Овлашћење извршних директора (чл.388 ст.1) за заступање односи се на закључење правних послова са трећима и не делује у односима унутар друштва. Зато поједини извршни директори не могу на основу појединачног или заједничког заступања сазвати скупштину.¹¹ Ипак, спровођење одлуке о сазивању скупштине се може делегирати на појединог директора.¹² Директори се региструју у складу се прописима о регистрацији (чл.383 ст.5), због чега се отвара питање статуса изабраних, а још нерегистрованих, директора и њихове надлежности да одлучују о сазивању скупштине. С обзиром да је регистрација, по правилу, декларативног карактера, изабрани, а још нерегистровани, чланови одбора директора могу пуноважно одлучивати о сазивању скупштине.¹³ Члан органа се постаје на основу избора, а не регистрације. Ако се ради о разрешеном члану органа, а проме-

⁹ Ibidem

¹⁰ Werner W., op.cit., стр.6

¹¹ Werner W. op.cit., стр.8

¹² Reger G., op.cit., стр.771; Hüffer U., op.cit.560

¹³ Tako i Reger G., op.cit., стр.771

на није регистрована, из претпоставке настале уписом не настаје ни право ни обавеза да учествује у доношењу одлуке.¹⁴

За случај да редовна скупштина не буде "одржана" у законом утврђеном року из чл.364 ст.1, надлежни суд, у ванпарничном поступку, може наложити њено "одржавање". Као што се види надлежност суда се, према законском тексту, везује за ситуацију када редовна скупштина није одржана. Овде се, ипак, не ради о само о фактичком одржавању скупштине, него и о обавези сазивања скупштине тако да она може да се одржи у законом утврђеном року (дан за који је скупштина сазвана пада у року утврђеним чл.364 ст.1). Одржавање редовне скупштине у одређеном року заснива се на потреби разматрања финансијских извештаја на радовној скупштини. Према томе, прва ситуација у којој је могућа интервенција суда је она у којој је скупштина уредно сазвана за дан у оквиру законом утврђеног рока, али се није одржала (на пр. због недостатка кворума). Одлука суда, међутим, не може обезбедити одржавање скупштине. Могуће је и тада да се скупштина не може одржати због недостатка кворума. Интервенција суда је неопходна ради сазивања скупштине, када одбор директора не сазове скупштину у року из чл.364 ст.1. Истоветна ситуација настаје и када одбор директора сазове годишњу скупштину, али тако да она не може да се одржи у законом предвиђеном року – сазивање је извршено у оквиру законом утврђеног рока, али је дан одржавања скупштине утврђен тако да пада после истека законског рока за одржавање скупштине. У сваком случају суд може наложити само сазивање редовне скупштине, као претпоставке њеног одржавања. У том смислу суд може да именује привременог заступника. Тако се изјашњава и судска пракса. Суд је, наиме, именовано привременог заступника, мада је управни одбор сазвао скупштину, која није била одржана.¹⁵ Коначно, остаје да се судска пракса изјасни у погледу треће ситуације – одбор директора није сазвао редовну скупштину, при чему законски рок за њено одржавање није истекао, али је из околности случаја јасно да се скупштина не може одржати у року. Тако на пр. до истека законског рока за одржавање скупштине је остало 25 дана, и одбор директора још није сазвао скупштину и јасно је да се скупштина не може одржати у року због правила о сазивању скупштине (позив најмање 30 дана пре одржавања скупштине). У тој ситуацији је питање да ли овлашћена лица морају да чекају истек рока за одржавање редовне скупштине, или се могу обратити суду и раније. Сматрамо да би овлашћена лица, у таквој ситуаци-

¹⁴ Ziemons H. op.cit., стр.1342

¹⁵ Решење Вишег трговинског суда, Рж. 2628/2005 од 5.4.2005, Судска пракса трговинских судова 2/2005, стр.40

ји, могла да се обрати суду пре истека рока, с обзиром на циљеве утврђивања законског рока за одржавање редовне скупштине, о чему је било говора. Предлагач може бити ``акционар који има право на учешће у раду скупштине``, директор, или члан надзорног одбора ако је управљање друштвом дводомно (чл.339 ст.1). Према Закону о привредним друштвима из 2004 год. у вези са акционаром као предлагачем јављао се проблем везан за формулацију "присуствује и гласа". Као што се види кумулативно је било постављено присуствовање и гласање. То значи да су били искључени акционари са преференцијалним акцијама, будући да они имају право да присуствују на скупштини, али не и право да гласају. Овај проблем је превазиђен новом формулацијом, због чега се овакав приступ може позитивно оценити. У сваком случају, акционари морају доказати свој статус, односно да су овлашћени да поставе захтев.

Када се ради о одлуци о сазивању ванредне скупштине регулативом Закона о привредним друштвима из 2011 год. кориговане су слабости у формулацијама из Закона о привредним друштвима из 2004 год.¹⁶ Пре свега, ванредну скупштину сазива, као и редовну, одбор директора, односно надзорни одбор ако је управљање друштвом дводомно (чл.372 ст.1 тч.1). Ако је друштво у ликвидацији, ванредну скупштину сазива ликвидатор друштва (чл.372 ст.5).

Право да се тражи сазивање ванредне скупштине произлази из чланства, односно представља управљачко право акционара допунски везано за мањинско учешће. Као такво оно подлеже лојалности који постоји између акционара и друштва, односно забрани злоупотребе права.¹⁷ То се оцењује у сваком посебном случају. Тако злоупотреба права постоји када је скупштина одржана у кратком временском интервалу пре постављања захтева, већ одбила предложену одлуку, а од тада се нису појавиле нове околности. Исти је случај када мањина затражи доношење одлуке у погледу које не постоји потреба. Злоупотреба права постоји и када мањина тражи сазивање скупштине, при чему предстоји редовна скупштина, а предложена одлука није хитна. У таквој ситуацији мањини остаје могућност да тражи допуну дневног реда.¹⁸

Ванредна скупштина се може сазвати и на захтев акционара са најмање 5% основног капитала, односно акционара који имају најмање 5% акција у оквиру класе акција која има право гласа по тачкама дневног реда

¹⁶ Види Арсић Зоран, Одлука о сазивању скупштине акционарског друштва. Право и привреда 1-4/2006, стр.23-31

¹⁷ Hüffer U., op.cit., стр.568

¹⁸ Werner W., op.cit., стр.35-36

који се предлаже. Као што се види, у првом случају, у обзир се узима само број акција у односу на укупни број акција, односно број акција класе која има право гласа, независно од тога да ли акционар има право гласа и, ако га има, да ли може да га остварује. У обзир се, дакле, узимају и преференцијалне акције, као и акције оних акционара који имају право гласа, али не могу да га врше због конфликта интереса. Исти је случај са акцијама у погледу којих је привремено одузето право гласа због непријављивања стицања одговарајућег удела (чл.62 Закона о тржишту капитала).¹⁹ У сваком случају акционари морају бити власници акција на којима се заснива цензус. С тим у вези у литератури се указује на питање позајмљених акција.²⁰ За обрачун је релевантан износ регистрованог основног капитала у тренутку постављања захтева. Донете, али још нерегистроване, одлуке о измени основног капитала се не узимају у обзир. Сопствене акције се не одузимају од укупног броја акција.²¹ У другом случају цензус постоји ако подносиоци захтева имају најмање 5% акција у оквиру класе акција која има право гласа по тачкама дневног реда који се предлаже. Овде се ради о томе да подносиоц захтева ”има” одређен проценат акција. Цензус се не везује за право гласа појединачног акционара него за право гласа класе. Због тога нема места примени правила о немогућности вршења права гласа из чл.362. Могуће је, зато, да захтев постави акционар који има акције класе која има право гласа по одређеном питању, мада, због сукоба интереса, не може да гласа. Није такође, актуелна ни дилема везана за плодоуживање на акцији у погледу тога ко има право гласа, с обзиром да акцију ”има” власник акције, а не плодоуживалац.

Статутом се овај цензус може смањити, али се не може повећати. Смањење може ићи, теоријски посматрано, до једне акције.²²

Да би акционари могли да поднесу захтев они статус акционара морају стећи најмање три месеца ” пре подношења захтева”. Захтев је поднет када се сматра примљеним од стране друштва, у складу са чл.339, три дана од дана слања препорученом поштом. Период од три месеца се рачуна уназад и то према чл.77 ст.2 Закона о облигационим односима. Овде треба указати на споменуто питање зајма акција, с обзиром да се оваквом регулативом спречава да се краткорочном позајмицом акција обезбеди цензус за постављање захтева. За разлику од раније регулативе накнадне промене у смислу губитка статуса акционара имају значај, с обзиром да акционари морају задржати статус акционара до доношења одлуке по захтеву (чл.372

¹⁹ Супротно у правима где санкцију представља губитак свих права из акције, а не само права гласа. За немачко право тако Werner W., *op.cit.*, стр.29

²⁰ Werner W., *op.cit.*, стр.30.

²¹ Ziemons H. *op.cit.*, стр.1355

²² Isto Butzke Volker, *Die Hauptversammlung der Aktiengesellschaft*, Stuttgart 2011, стр.60

ст.3). У литератури се указује да претпоставке у погледу подносиоца захтева морају да постоје не само до доношења одлуке од стране органа друштва, него и до доношења судске одлуке. Ипак, указује се да је ово спорно.²³ С тим у вези указује се да обавеза заказивања скупштине постоји ако одговарајуће мањинско учешће постоји у тренутку постављања захтева.²⁴ Има схватања да цензус мора постојати до тренутка одржавања скупштине.²⁵ Треба, такође, имати у виду да овај став важи у случају позитивне одлуке одбора директора. Ако је одлука негативна, може уследити судски поступак, када се отвара питање постојања законских претпоставки на страни предлагача. Сматрамо да је прихватљив став према којем препоставке морају постојати до тренутка доношења одлуке и то како када се ради о одлуци органа, тако и када је у питању одлука суда. За ово постоји и нормативна подршка у ст.3 чл.372.

Заступање акционара је допуштено. Када је пуномоћје у питању, оно се мора јасно односити на сазивање скупштине – просто пуномоћје за гласање није довољно.²⁶

У погледу форме захтева нема изричите норме, али сматрамо да она мора бити писмена на основу чл.339 ст.3 где се спомиње препоручена пошта. За разлику од Закона о привредним друштвима из 2004 год. према којем се захтев упућивао управном одбору, према Закону о привредним друштвима из 2011 год. захтев се упучује друштву у његовом седишту. Тада важи законска претпоставка да је захтев примљен од стране друштва у року од три дана од дана слања захтева. С обзиром да се рок изражава у даним примењује се чл. 77 ст.1 Закона о облигационим односима. Овај став је споран и у правима у којима управни одбор заступа друштво, па би захтев требало упутити друштву заступаном од стране управног одбора.²⁷

У погледу садржине захтева (чл.372 ст.2) предвиђено је да он мора да садржи податке о сваком подносиоцу захтева у складу са чл.265. То, пре свега, значи да захтев мора садржати податке за идентификавање акционара из тч.1 ст.1 чл.265. Осим тога, с обзиром на цензус за постављење захтева, захтев мора да садржи и податке о акцијама сваког појединог подносиоца захтева из тч.5 ст.1 чл.265. Није предвиђено да захтев мора бити потписан од стране подносиоца, али то природи ствари не би смело да буде спорно.²⁸ Спорно је, међутим, у случају када захтев подноси више акционара, да ли сви морају потписати један захтев, или је могуће постојање

²³ Hüffer U., op.cit., стр.568

²⁴ Beck Ag – HB, München 2004, стр.395

²⁵ Prema Butzke V. op.cit., стр.57; Tako i Werner W., op.cit., стр.30

²⁶ Hüffer U., op.cit., стр.567

²⁷ Hüffer U., op.cit., стр.568

²⁸ Tako i Butzke V., op.cit., стр.57

више захтева, којима се испуњава цензус.²⁹ Једноставност провере испуњености услова у случају јединственог захтева, као правна несигурност када постоји више захтева говоре против ширег тумачења.³⁰ У литератури се указује да акционари морају поднети доказе о испуњености услова за постављање захтева,³¹ што би били изводи из Централног регистра.

Осим тога, предвиђено је да захтев мора да садржи и предлог дневног реда. Предлог дневног реда је важан због тога што дневни ред ванредне седнице може бити утврђен ``искључиво`` према предлогу из захтева. Предлог дневног реда мора бити образложен. Ванредна скупштина може одлучивати само о питањима наведеним у захтеву акционара. Одбор директора је, дакле, везан захтевом. Дневни ред не може бити измењен. Има схватања да управни одбор може допунити дневни ред садржан у захтеву.³² Очигледно је да формулација нормe указује да овај став није прихватљив за домаће право (``искључиво``), мада га сматрамо рационалним. Одбор директора, ипак, није у потпуности везан захтевом акционара и то у погледу тачака које нису у делокругу скупштине. Захтев је допуштен само када се односи на питања која су у надлежности скупштине.³³

Према владајућем мишљењу подносиоци захтева не морају поднети и предлоге одлука у погледу предложених тачака дневног реда.³⁴ Супротан став се образлаже тиме што остали акционари треба да буду стављени у исти положај као у случају сваке друге скупштине у погледу пуномоћја и давања налога за вршење права гласа.

Могућ је опозив захтева за сазивање скупштине.³⁵ Опозив је могуће извршити до сазивања скупштине и то у форми која се тражи за постављање захтева. Уколико је опозив извршен од стране само неких од акционара који су поднели захтев, то има исто дејство као да цензус не постоји. Ако је опозив захтева извршен после сазивања скупштине, то отвара могућност одбору директора да опозове извршено сазивање скупштине.³⁶

Одбор директора има обавезу да донесе одлуку најкасније у року од осам дана од дана пријема захтева. У истом року од доношења одлуке одбор директора мора да обавести свако лице које је тражили сазивање ванредне скупштине, на адресу наведену у захтеву. За разлику од Закона о

²⁹ Reger G. Op.cit., str.778; Butzke V., op.cit., стр.57

³⁰ Reger G., op.cit., стр.778

³¹ Ziemons H., op.cit., стр.1358

³² Gessler, Hefermehl, Eckardt, Krpof, Band II, str.91; Hüffer U., op.cit., стр.569

³³ Reger G., op.cit., str.779; Werner W., op.cit., стр.34

³⁴ Butzke V., op.cit., str.57; Werner W., op.cit., стр.34 ; Suprotno Ziemons H., op.cit.,

стр.1357

³⁵ Reger G., op.cit., стр.779

³⁶ Ibidem

привредним друштвима из 2004 год. нису утврђени основи за одбијање захтева. Одлука одбора директора може бити позитивна и негативна, а могуће је да одбор директора не донесе никакву одлуку (питање није стављено на дневни ред, није било кворума за одлучивање).

Захтев мањине акционара према одбору директора за сазивање ванредне скупштине има судску заштиту. Надлежни суд у ванпарничном поступку може наложити одржавање ванредне скупштине по предлогу сваког подносиоца захтева ако одбор директора пропусти да донесе одлуку по захтеву акционара у року од осам дана од пријема захтева, односно ако у том року одбије захтев и о томе у истом року не обавести подносиоца захтева, као и ако се ванредна скупштина не одржи у року од 30 дана од дана пријема захтева. Као што се види, основна ситуација у којој се може тражити судска заштита права да се тражи сазивање ванредне скупштине је она у којој одбор директора не донесе одлуку у прописаном року, или донесе негативну одлуку. Спорна је трећа ситуација у којој ванредан скупштина није ``одржана`` у року од 30 дана од дана пријема захтева. Овде се, дакле, не ради о ванредној скупштини која није одржана, него о скупштини која није сазвана. Неодржавање скупштине због недостатка кворума не може бити основ за тражење судске заштите, будући да се не може тражити да суд омогући одржавање, него сазивање ванредне скупштине. С тим у вези треба имати у виду да акционари морају да чекају истек рока од 30 дана да би се обратили суду. Ово зато што свака одлука управног одбора којом се заказује скупштина (позитивна одлука), у складу са законом, онемогућава акционаре да се обрате суду. Под прихватањем захтева акционара (позитивна одлука) треба сматрати одлуку којом се заказује скупштина тако да се може одржати у року од 30 дана од дана пријема захтева. Ово зато што Закона о привредним друштвима из 2011 год. више не садржи неопдржавње скупштине на дан из одлуке као основа за обраћање суду. Уколико би одбор директора прихватио захтев, али скупштину заказао тако да се она не може држати у року од 30 дана од дана пријема захтева, акционари би могли да се обрате суду.

Није јасно шта би суд могао да одлучи ако је одбор директора поступио по захтеву овлашћеног лица и сазвао ванредну скупштину, а скупштина није одржана. Право овлашћеног лица није повређено и нема потребе за судском заштитом. У судској пракси постоји схватање да у ситуацији када је стављен захтев за сазивање скупштине вансудским путем и када је друштво поступило по том захтеву, не постоји правни интерес за подношење захтева суду да наложи сазивање ванредне скупштине.³⁷ Одбор директора, као ни суд, не може утицати на фактичко одржавање скупштине у погледу

³⁷ Решење Вишег трговинског суда, Рж..2348/2005 од 6.5.2005.

присутности акционара – не може обезбедити кворум. Обраћање суду би, ипак, било могуће у ситуацијама када одбор директора, упркос донетој одлуци о заказивању скупштине, не изврши своје друге обавезе у погледу одржавања скупштине - на пр. не пошаље позиве за скупштину.

Предлагач може бити сваки акционар који је потписник захтева за сазивање скупштине. С тим у вези сматрамо да захтев може поставити и правни следбеник акционара – на пр. наследник акционара физичког лица.³⁸ Сматрамо да то не може и стичалац акција по основу правног посла, мада је то спорно.³⁹ Поставља се питање процесноправне квалификације – да ли статут акционара представља процесну претпоставку. Противник предлагача је друштво – не одбор директора као његов орган. Доношење решења није могуће без достављања противнику предлагача на изјашњавање због постојања спорности.⁴⁰

За разлику од Закона о привредним друштвима из 2004 год. није предвиђено да суд одлучује по истим критеријумима као и одбор директора. Сматрамо да, приликом одлучивања и суд може узети у обзир и злоупотребу права од стране мањине акционара, о чему је било речи. Опште је прихваћен став према којем суд мора да прихвати предлог акционара када су испуњене законске претпоставке.⁴¹ Одлука суда којом се налаже одржавање седнице скупштине садржи место и време одржавања седнице, начин оглашавања и позивања акционара, као и дневни ред седнице (чл.339 ст.4).

Суд може да именује лице које ће, у складу са одлуком суда, огласити одржавање седнице, извршити позивање акционара на седницу и председавати седницом (чл.339 ст.5). Према Закону о привредним друштвима из 2004 год. радило се о привременом заступнику друштва. У том погледу суд није везан предлогом – именовање привременог заступника је могуће и ако није садржано у захтеву. Према правном ставу Вишег Трговинског суда привремени заступник се именује из круга лица за које суд сматра да могу да одговоре обавезама сазивања и председавања седници скупштине. То значи да суд није везан предлогом и да се у суду не формирају листе заступника са којих би суд бирао привременог заступника.⁴² За случај да суд прихвати захтев акционара и не именује привременог заступника, скупштини председава лице утврђено према чл.333.

³⁸ Тако Werner W., *op.cit.*, стр.30

³⁹ Hüffer U., *op.cit.*, стр.570

⁴⁰ Решење Вишег трговинског суда, Рз. 2938/2005 од 31.3.2005, Судска пракса трговинских судова 2/2005, стр.37

⁴¹ Beck Ag – НВ, München 2004, стр.395

⁴² Судска пракса трговинских судова 3/2005, стр.8

У чл.339 ст.8 се предвиђа да суд мора да донесе одлуку по захтеву у року од осам дана од дана пријема захтева. Циљ норме је да се омогући ефикасна заштита мањинских права акционара. Ипак, треба имати у виду да се ово односи само на првостепену одлуку, чиме се, у великој мери, доводи у питање остваривање тог циља. Треба, међутим, нагласити да суд у ванпарничном поступку може одлучити да жалба не задржава извршење првостепене одлуке (чл.20 Закона о ванпарничном поступку).

У чл. 339 ст.6 превиђено је да су подносиоци захтева дужни да пред-ујме трошкове радњи предвиђених у позитивној одлуци суда из ст 4 чл.339 (оглашавање одржавања седнице и позивање акционара), као и трошкове лица из ст.5 истог члан. Позитивном одлуком суд ће обавезати друштво (чл.339 ст.7) да сноси те трошкове, као и све трошкове одржавања те седнице (на пр. закуп сале). Када се ради о скупштини по налогу суда, треба имати у виду да ова норма не обухвата судске трошкове – они се регулишу процесним прописима.

2. Правне последице неовлашћеног сазивања скупштине

У погледу неовлашћеног сазивања скупштине треба указати да није могуће конвалидирати неовлашћено сазивања сагласношћу оног ко је овлашћен.⁴³ Тако када је управљање друштвом дводомно, скупштину сазива надзорни одбор. У случају да одбор директора донесе одлуку о сазивању скупштине, сагласност надзорног одбора не чини сазивање пуноважним.

Поставља се питање правних последица које наступају ако скупштина буде сазвана од стране неовлашћеног лица. У националним правима која позању разлику између ништавих и рушљивих скупштинских одлука, указује се да се одлуке донете на таквој скупштини сматрају ништавим.⁴⁴ Питање, је, међутим, каква је квалификација прихватљива у домаћем праву. Ово зато што Законом о привредним друштвима из 2011 год. није прихваћено постојање ништавих скупштинских одлука, изузев оних које се спомињу суа лоцо. Имајући у виду регулативу чл.376-381, сматрамо да се ради о рушљивој одлуци (побојној), с обзиром на чл.376 ст.1 тч.1. Изузетак у том погледу представља ситуација када су се стекле претпоставке за одржавање универзалне скупштине из чл.335 ст.12.

⁴³ Werner W., op.cit., стр.23

⁴⁴ Hüffer U., op.cit., стр.561; Ziemons H., op.cit., стр.1343

*Zoran Arsić, Ph.D., Full Professor
Faculty of Law Novi Sad*

Decision to Convene Shareholders Meeting

Abstract

In view of convocation of shareholders meeting one needs to differ making of decision to convene shareholders meeting and convocation alone. Resolution of authorized company body to convene shareholders meeting is juridical act. When legal nature of informing or convocation is in question, one should take into consideration the fact that it does not have character of juridical act.

Key words: shareholders meeting, convocation of shareholders meeting